Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
JEAN RICHARD DE LA TOUR
esitatud 1. oktoobril 2020[1]

Kohtuasi C-501/19

UCMR – ADA Asociația pentru Drepturi de Autor a Compozitorilor
versus
Pro Management Insolv IPURL kui Asociația Culturală „Suflet de Român“ likvideerija

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Înalta Curte de Casație și Justiție (Rumeenia kassatsioonikohus))

Eelotsusetaotlus – Maksustamine – Käibemaks – Direktiiv 2006/112/EÜ – Maksustatavad tehingud – Tasud muusikateoste üldsusele suunamise eest – Teose kasutaja makse lihtlitsentsi eest – Kollektiivse esindamise organisatsioon, kes kogub neid tasusid nende õiguste omajate eest

I. Sissejuhatus

1. Eelotsusetaotlus puudutab nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi[2], artikli 24 lõike 1, artikli 25 punkti a ja artikli 28 tõlgendamist.

2. Taotlus on esitatud kohtuvaidluses, mille pooled on Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România – Asociația pentru Drepturi de Autor (Rumeenia heliloojate ja artistide liit – autoriõiguste ühing, edaspidi „UCMR – ADA“) ja Asociația Culturală „Suflet de Român“ (kultuuriühing „Rumeenia hing“, edaspidi „kultuuriühing“), praegu likvideerimisel, ning mis puudutab makset litsentsitasude osa eest, millele on lisatud käibemaks, mille viimane võlgneb UCMR – ADA-le muusikateoste üldsusele suunamise eest, eelkõige avaliku esitamisega etendusel.

3. Euroopa Kohtule on seega antud võimalus täpsustada, millised on käibemaksudirektiivi seisukohast muusikateoste autoriõiguste omajate kohustused ja kollektiivse esindamise organisatsioonide kohustused, kui nad koguvad nende omajate eest litsentsitasusid, mida makstakse vastutasuna lihtlitsentsi eest asjaomaste teoste kasutamiseks, ning kui viimased maksavad neile komisjonitasu nende tasude kollektiivse haldamise eest.

4. Selliste praktikas sagedaste kollektiivse esindamise organisatsiooni – kellele endale autoriõigused ei kuulu ja kes ise ei anna üle autoriõigusi ega ole kogutud litsentsitasude saaja – sekkumisel tehtud tehingute analüüsi tulemusel teen Euroopa Kohtule ettepaneku asuda seisukohale, et autoriõiguste omajad osutavad teenuseid käibemaksudirektiivi tähenduses, ning täpsustada, millised järeldused tuleb sellest teha iga maksukohustuslase jaoks, olenevalt sellest, kas kollektiivse esindamise organisatsioon tegutseb enda või õiguste omajate nimel.

1 Algkeel: prantsuse.

2 ELT 2006, L 347, lk 1; edaspidi „käibemaksudirektiiv“.

II. Õiguslik raamistik

A. Käibemaksudirektiiv

5. Käibemaksudirektiivi artikli 2 lõike 1 punktis c on sätestatud:

„Käibemaksuga maksustatakse järgmisi tehinguid:

[…]

c) teenuste osutamine tasu eest liikmesriigi territooriumil maksukohustuslase poolt, kes sellena tegutseb.“

6. Selle direktiivi artikli 24 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„„Teenuste osutamine“ on mis tahes tehing, mis ei ole kaubatarne.“

7. Direktiivi artikli 25 punktis a on sätestatud:

„Teenuste osutamine võib seisneda muu hulgas ühes järgmistest tehingutest:

a) omandiõigust tõendava dokumendiga varustatud või varustamata immateriaalse vara võõrandamine.“

8. Käibemaksudirektiivi artiklis 28 on ette nähtud:

„Kui enda nimel, kuid teise maksukohustuslase eest tegutsev maksukohustuslane osaleb teenuste osutamises, loetakse, et nimetatud teenused on saanud ja osutanud tema ise.“

B. Rumeenia õigus

1. Maksuseadustik

9. 22. detsembri 2003. aasta seaduse nr 571/2003 maksuseadustiku kohta (legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal)[3] põhikohtuasja asjaoludele kohaldatava redaktsiooni artikli 126 lõike 1 punktis a on sätestatud:

„Käibemaksuga maksustatakse Rumeenias tehingud, mis vastavad järgmistele kumulatiivsetele tingimustele:

a) tehingud, mis artiklite 128–130 tähenduses kujutavad endast käibemaksuga maksustatavate kaupade tarnimist või teenuste osutamist tasu eest, või mida käsitatakse sellise tegevusena.“

10. Maksuseadustiku artiklis 129 „Teenuste osutamine“ on ette nähtud:

„1. Teenuste osutamine on mis tahes tehing, mis ei ole kaubatarne artikli 128 tähenduses.

2. Kui enda nimel, kuid teise maksukohustuslase eest tegutsev maksukohustuslane osaleb teenuste osutamises, loetakse, et nimetatud teenused on saanud ja osutanud tema ise.

3 *M. Of.*, I osa, nr 927, 23.12.2003, edaspidi „maksuseadustik“.

3. Teenuste osutamise hulka kuuluvad järgmised tehingud:

[…]

b) omandiõigust tõendava dokumendiga varustatud või varustamata immateriaalse vara võõrandamine, sealhulgas autoriõiguste, patentide, litsentside, kaubamärkide üleandmine ja/või võõrandamine;

[…]

e) vahendusteenused, mida osutavad teiste isikute nimel ja huvides tegutsevad isikud, kui nad osalevad kaupade tarnimises või teenuste osutamises.

[…]“.

2. Autoriõiguse seadus

11. 14. märtsi 1996. aasta seaduse nr 8/1996 autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste kohta (legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe)[4] põhikohtuasja asjaoludele kohaldatava redaktsiooni artikli 13 punktis f on sätestatud:

„Teose kasutamine annab autorile eraldiseisvad varalised ainuõigused, mis võimaldavad tal lubada või keelata:

[…]

f) teose otsest või kaudset üldsusele suunamist mis tahes viisil, sealhulgas üldsusele kättesaadavaks tegemine nii, et see oleks üldsusele kättesaadav enda valitud kohas ja ajal.“

12. Selle seaduse III jaotise pealkiri on „Autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teostamine ja kaitse“. Selle I peatükk „Autori varaliste õiguste ja sellega kaasnevate õiguste teostamine“ sisaldab kolme jagu. Artiklid 123–123[4] sisalduvad I jaos „Üldsätted“.

13. Nimetatud seaduse artikli 123 lõigetes 1 ja 3 on sätestatud:

„1. Autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste omajad võivad neile käesoleva seadusega antud õigusi teostada isiklikult või selleks volitatud kollektiivse esindamise organisatsioonide kaudu käesolevas seaduses sätestatud tingimustel.

[…]

3. Autoriõiguste ja nendega kaasnevate õiguste omajad ei või käesolevas seaduses tunnustatud varalisi õigusi kollektiivse esindamise organisatsioonidele üle anda.“

14. Autoriõiguse seaduse artikli 123[1] kohaselt:

„1. Kollektiivne esindamine on kohustuslik järgmiste õiguste teostamise puhul:

[…]

e) õigus muusikateoseid üldsusele suunata […]

4 *M. Of.*, I osa, nr 60, 26.3.1996, edaspidi „autoriõiguse seadus“.

[…]

2. Lõikes 1 nimetatud õiguste kategooriate puhul esindavad kollektiivse esindamise organisatsioonid ka neid õiguste omajaid, kes ei ole neile volitust andnud.“

15. Selle seaduse II jao „Autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste kollektiivse esindamise organisatsioonid“ artikli 125 lõikes 2 on sätestatud:

„[Kollektiivse esindamise] organisatsiooni asutavad vahetult autoriõiguste või nendega kaasnevate õiguste omajad, füüsilised või juriidilised isikud, ning need tegutsevad neile antud volituste piires ja seaduses ette nähtud korras vastu võetud põhikirja alusel.“

16. Nimetatud seaduse artikkel 129[1] on sõnastatud järgmiselt:

„Kui kollektiivne teostamine on kohustuslik, kuid [autoriõiguste] omaja ei ole liitunud ühegi organisatsiooniga, kuulub pädevus selle sektori kõige suurema liikmete arvuga organisatsioonile. Õiguste omajad, keda ei esindata, võivad neile võlgnetavad summad sisse nõuda kolme aasta jooksul alates teatamise kuupäevast. Pärast nimetatud tähtaja möödumist kasutatakse summasid, mida ei ole jagatud või mida ei ole välja nõutud, vastavalt üldkoosoleku otsusele, välja arvatud halduskulud.“

17. Autoriõiguse seaduse III jaotise I peatüki III jagu „Kollektiivse esindamise organisatsioonide tegevus“ sisaldab artikleid 130–135.

18. Selle seaduse artikli 130 lõikes 1 on ette nähtud:

„Kollektiivse esindamise organisatsioonid on kohustatud:

a) andma enne iga kaitstud repertuaari kasutust tasu eest kirjaliku lihtlitsentsi vormis loa kasutajatele, kes seda taotlevad;

b) töötama välja metoodika oma tegevusvaldkondade jaoks, sealhulgas asjakohased varalised õigused, mille üle tuleb nende õiguste eest maksmiseks kasutajatega läbirääkimisi pidada, kui tegemist on teostega, mille kasutusviis muudab õiguste omajatel isikliku loa andmise võimatuks;

c) sõlmima etenduste korraldajatega raamlepingud nende õiguste omajate nimel, kes on neile volituse andnud, või vastavate organisatsioonidega välismaal sõlmitud lepingute kohaselt […];

[…]

e) koguma kasutajate võlgnetavaid summasid ja jaotama need õiguste omajate vahel […];

[…]“.

19. Nimetatud seaduse artikli 131[1] lõikes 1, mis täiendab artikli 130 lõike 1 punkti b, on sätestatud:

„Kollektiivse esindamise organisatsioonid lepivad metoodika kokku artikli 131 lõike 2 punktis b nimetatud esindajatega kooskõlas järgmiste põhikriteeriumidega:

a) õiguste omajate kategooria, olgu nad siis liikmed või mitte, ja valdkond, milles läbirääkimised toimuvad;

[…]“.

20. Autoriõiguse seaduse artikkel 134 sätestab:

„1. Volituse alusel kollektiivne teostamine ei piira mingil viisil omajate varalisi õigusi.

2. Kollektiivne teostamine toimub järgmiste eeskirjade kohaselt:

a) otsused meetodite ja eeskirjade kohta, mis puudutab litsentsitasude ja muude summade kasutajatelt sissenõudmist ning nende summade jaotamist õiguste omajate vahel, samuti kollektiivse esindamise muude olulisemate aspektide kohta peavad liikmed vastu võtma üldkoosolekul vastavalt põhikirjale;

b) komisjonitasu, mida peavad maksma õiguste omajad, kes on kollektiivse esindamise organisatsiooni liikmed, selle organisatsiooni tegevuskulude katmiseks, ja tasu, mida tuleb maksta kollektiivse esindamise organisatsioonile, kes on ainus tasude koguja […], ei või kokku moodustada rohkem kui 15% aastas saadud summadest;

c) üldkoosoleku sõnaselge otsuse puudumisel ei või kollektiivse esindamise organisatsiooni kogutud summasid kasutada muul ühisel eesmärgil kui võlgnetavate summade kogumise ja liikmete vahel jaotamisega seotud tegelike kulude katmine; üldkoosolek võib otsustada, et maksimaalselt 15% saadud summadest võib kasutada ühistel eesmärkidel ja üksnes tegevusvaldkonna piires;

d) kollektiivse esindamise organisatsiooni kogutud summad jaotatakse õiguste omajate vahel vastavalt neist igaühe loomingu kasutamise osale hiljemalt kuue kuu jooksul alates sissenõudmise kuupäevast; õiguste omajad võivad nõuda sellise summa maksmist, mis on kogutud nominaalselt või mille jaotamiseks ei ole vaja esitada konkreetseid dokumente, 30 päeva jooksul alates sissenõudmise kuupäevast;

e) õiguste omajate poolt tasumisele kuuluv komisjonitasu arvestatakse maha õiguste omajale jaotuskava alusel makstavatelt summadelt;

[…]

3. Kollektiivse esindamise organisatsioonidele makstavaid litsentsitasusid ei käsitata nende tuluna ega saa sellega samastada.

4. Kollektiivse esindamise organisatsioonid ei või käesoleva seaduse kohaselt käsundit täites nõuda autoriõiguste ega nendega kaasnevate õiguste üleandmist või loovutamist või neid õigusi kasutada.“

III. Põhikohtuasja faktilised asjaolud ja eelotsuse küsimused

21. UCMR – ADA on muusikateoste autorite varaliste õiguste kollektiivse esindamise organisatsioon. Rumeenia autoriõiguste amet (Oficiul Român pentru Drepturile de Autor) on määranud ta autorite varaliste nõuete ainsaks sissenõudjaks muusikateoste üldsusele suunamise eest kontsertidel, etendustel või kultuuriüritustel.

22. Kultuuriühing korraldas 16. novembril 2012 etenduse, mille käigus esitati muusikateoseid. Selleks sai viimane UCMR – ADA-lt nende teoste kasutamist lubava lihtlitsentsi, makstes nende teoste üldsusele suunamise eest litsentsitasu.

23. Kui kultuuriühing keeldus UCMR – ADA poolt nõutud litsentsitasusid täies ulatuses tasumast, leidsid Tribunalul București (Bukaresti esimese astme kohus, Rumeenia) ja Curtea de Apel București (Bukaresti apellatsioonikohus, Rumeenia), et UCMR – ADA nõue on põhjendatud. Siiski otsustas apellatsioonikohus, et UCMR – ADA poolt muusikateoste üldsusele suunamise eest nõutavate litsentsitasude kogumise tehingut ei maksustata käibemaksuga, ja arvas seetõttu ühingu poolt tasumisele kuuluvast litsentsitasude summast lisaks maha käibemaksu.

24. UCMR – ADA väidab eelotsusetaotluse esitanud kohtus Înalta Curte de Casație și Justiție (kassatsioonikohus, Rumeenia) muu hulgas, et apellatsioonikohus rikkus oma otsusega maksuseadustikku, kui ta jättis kohaldamata käibemaksu litsentsitasude suhtes, mis tuli kultuuriühingul muusikateoste kasutajana tasuda. UCMR – ADA on seisukohal, et rikutud on käibemaksu neutraalsuse põhimõtet, kuna see apellatsioonikohtu otsus paneb talle käibemaksu tasumise kohustuse, kuigi ta ei ole nende teoste lõppkasutaja.

25. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu esimene küsimus puudutab seda, kuidas tuleb 18. jaanuari 2017. aasta kohtuotsust SAWP[5] arvestades kvalifitseerida toimingut, millega muusikateoste autoriõiguste omajad lubavad neid teoseid etenduste korraldajatel kasutada. Kas see tehing on „teenuste osutamine tasu eest“ ja täpsemalt „immateriaalse vara võõrandamine“ käibemaksudirektiivi artikli 25 punkti a tähenduses?

26. Kui Euroopa Kohtu vastus sellele küsimusele on jaatav, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus – viidates 14. juuli 2011. aasta kohtuotsusele Henfling jt[6] – esiteks teada, kas kollektiivse esindamise organisatsioon, kes kogub muusikateoste kasutajatelt litsentsitasusid, osutab ise teenuseid käibemaksudirektiivi artikli 28 tähenduses, mis Euroopa Kohtu praktika kohaselt tekitab õigusliku fiktsiooni kahest järjestikku toimuvast teenuse osutamisest, kui see organisatsioon võib autoriõiguste omajaid esindada ka ilma volituseta, hallates neid õigusi seadusest tuleneva kohustuse alusel. Teiseks soovib ta teada, millised järeldused tuleb sellest teha käibemaksu arvutamise aluse ja selle eest arvete esitamise osas nii kollektiivse esindamise organisatsiooni kui ka autorite poolt seoses litsentsitasude kogumisega.

27. Nendel asjaoludel otsustas Înalta Curte de Casație și Justiție (kassatsioonikohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas muusikateostele õigusi omavad isikud osutavad etendusekorraldajatele, kellelt kollektiivse esindamise organisatsioonid koguvad loa – lihtlitsentsi – alusel iseenda nimel, kuid õiguste omajate eest litsentsitasu muusikateoste üldsusele suunamise eest, teenuseid käibemaksudirektiivi artikli 24 lõike 1 ja artikli 25 punkti a tähenduses?

2. Kui esimesele küsimusele vastatakse jaatavalt, siis kas kollektiivse esindamise organisatsioonid tegutsevad etendusekorraldajatelt muusikateoste üldsusele suunamise õiguse eest litsentsitasu kogudes käibemaksudirektiivi artikli 28 tähenduses maksukohustuslasena ning on kohustatud esitama neile etendusekorraldajatele käibemaksu sisaldavaid arveid? Kas siis, kui muusikateoste autoritele ning teistele autoriõiguste omajatele litsentsitasusid jagatakse, peavad nemad omakorda esitama kollektiivse esindamise organisatsioonile käibemaksu sisaldavaid arveid?“

28. UCMR – ADA esitas kirjalikud seisukohad, nagu ka Rumeenia ja Poola valitsus ning Euroopa Komisjon, kes vastasid määratud tähtaja jooksul ka kirjalikele küsimustele, mille esitas Euroopa Kohus, kes otsustas lahendada kohtuasja ilma kohtuistungita.

5 C-37/16, edaspidi „kohtuotsus SAWP“, EU:C:2017:22.

6 C-464/10, edaspidi „kohtuotsus Henfling jt“, EU:C:2011:489, punkt 35, seoses nõukogu 17. mai 1977. aasta kuuenda direktiiviga 77/388/EMÜ kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta – ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas (EÜT 1977, L 145, lk 1; ELT eriväljaanne 09/01, lk 23) ja eriti selle artikli 6 lõikega 4, mille sõnastus on identne käibemaksudirektiivi artikli 28 sõnastusega.

IV. Analüüs

29. Põhikohtuasi puudutab küsimust, kuidas maksustada käibemaksuga selliseid õigussuhteid, mille esemeks on muusikateoste üldsusele suunamine nende teoste autorite õigusi kollektiivselt esindava organisatsiooni vahendusel.

30. See küsimus on eriti tähtis, kuna süsteem autoriõiguste või nendega kaasnevate õiguste teostamiseks paljude õiguste omajate eest ja nende ühiseid huve silmas pidades on väga vana ja toimiv kõikides liikmesriikides. Seda esitletakse kui kõige sobivamat vahendit nii autoritele nende õiguste, sealhulgas nende teoste kasutamise eest tasu saamise õiguse teostamiseks kui ka kasutajatele, et hõlbustada nende jaoks teoste kättesaadavust.[7]

31. Eelotsusetaotluse esitanud kohtul on tekkinud küsimus selle tehingu kvalifitseerimise kohta „teenuste osutamisena“, milles osaleb komisjonär käibemaksudirektiivi artikli 28 tähenduses.

32. Järelikult suunavad eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimused minu arvates – arvestades Euroopa Kohtu praktikat –määratlema esiteks tingimused, mis peavad olema täidetud, et kvalifitseerida tehing, mis on osa autoritele kuuluvate kaitstud õiguste – nimelt õiguse hüvitisele – teostamisest, „teenuse osutamisena“, nagu on ette nähtud käibemaksudirektiivi artikli 2 lõike 1 punktis c ja täpsustatud selle direktiivi artikli 25 punktis a[8], ning samuti tingimused, mis peavad olema täidetud, et kvalifitseerida tehing immateriaalse vara vahendamisena.

33. Teiseks tuleb täpsustada, millised tagajärjed tulenevad sellest käibemaksu arvutamise aluse kindlaksmääramisele ja arvete esitamisele vastavalt käibemaksudirektiivi artikli 220 lõikele 1[9].

A. Esimene eelotsuse küsimus

34. Esimese eelotsuse küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas käibemaksudirektiivi artikli 2 lõike 1 punkti c ja artikli 25 punkti a tuleb tõlgendada nii, et muusikateoste autoriõiguste omajad osutavad teenuseid etenduste korraldajatele, kellel on õigus neid teoseid üldsusele suunata litsentsitasu eest, mida kollektiivse esindamise organisatsioon enda nimel nende õiguste omajate eest kogub.

35. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu kahtlused tulenevad tema küsimustest kohtuotsuse SAWP ulatuse kohta kriteeriumide tõttu, mida Euroopa Kohus kasutas selleks, et otsustada, et reprodutseerimisõiguse omajad, kelle arvel autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste kollektiivse esindamise organisatsioonid olid saanud enda nimel tasu tühjade andmekandjate ning salvestus- ja taasesitusseadmete müügilt, ei osuta teenuseid käibemaksudirektiivi tähenduses.[10]

7 Sellega seoses sobib rõhutada, et huvi selle süsteemi vastu elavnes selliste uute muusikateoste edastamise vahendite arendamise tõttu, mille ulatus ületas oluliselt nende autorite võimalusi oma õiguste individuaalseks teostamiseks, et kontrollida nende teoste kasutamist eelkõige välisturgudel (vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/26/EL autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste kollektiivse teostamise ning muusikateose internetis kasutamise õiguse multiterritoriaalse litsentsimise kohta siseturul (ELT 2014, L 84, lk 72), põhjendus 2). Autoriõiguste kollektiivse esindamise organisatsioonide ülesannete olulisus nähtub ka sellest, et direktiivis 2014/26 on liikmesriikidele kehtestatud ühtsed standardid. Sellega on rõhutatud kollektiivse esindamise organisatsioonide rolli kultuuriliste väljendusviiside mitmekesisuse kui üldise eesmärgi edendamisel Euroopa Liidus (vt selle direktiivi põhjendus 3), vajadust ühtlustada nende organisatsioonide tegevust reguleerivad sätted, et tagada nende nõuetekohane toimimine (vt nimetatud direktiivi põhjendused 5 ja 55, samuti artikli 1 esimene lause), ja kehtestada nende rolli suurendavad erisätted, et tõhustada autorite õiguste kasutada muusikateoseid internetis multiterritoriaalset litsentsimist Euroopas (vt sama direktiivi põhjendus 40 ja artikli 1 teine lause).

8 Selles küsimuses leian, et käibemaksudirektiivi artikli 24 lõike 1 tõlgendus, millele eelotsusetaotluse esitanud kohus oma esimeses eelotsuse küsimuses viitab, ei tundu olevat ainuvõimalik, vt käesoleva ettepaneku punkt 43.

9 Nõukogu 13. juuli 2010. aasta direktiiviga 2010/45/EL (ELT 2010, L 189, lk 1) muudetud redaktsioonis.

10 Vt kohtuotsus SAWP (punkt 33).

36. Kuigi võrdlemine kohtuotsusega SAWP näib mulle sobiv Euroopa Kohtus uuritud küsimuse tõttu, mis puudutab kollektiivse organisatsiooni teostatava kaitstud autoriõiguste kasutamisega seotud tehingu käibemaksuga maksustamist, ja valitud õigusliku arutluskäigu tõttu, peab Euroopa Kohtu lahenduse ulatus minu arvates piirduma selle kohtuotsuse aluseks olnud kohtuasja konkreetsete asjaoludega, mille kohta ta tõi välja kaks kriteeriumi.

37. Nimelt võttis Euroopa Kohus ühelt poolt arvesse seda, et kõnealune tasu oli kehtestatud seadusega, milles määrati kindlaks salvestus- ja taasesitusvahendite tootjate ja importijate tasu suurus [11], ning teiselt poolt seda, et see tasu on mõeldud reprodutseerimisõiguse valdajatele nende õiguste rikkumisega tekitatud kahju eest makstava õiglase hüvitise rahastamiseks. [12] Ent Euroopa Kohus on seisukohal, et „õiglane hüvitis ei ole aga otsene tasu mõne teenuse eest, kuna see on seotud kahjuga, mis tekitatakse õiguste valdajatele kaitstud teoste reprodutseerimisega ilma nende loata“ [13].

38. Järelikult on käesolevas asjas oluline märkida, et analüüs puudutab autorite tasu nende teoste üldsusele suunamise eest, mitte õiglast hüvitist nende teoste edastamisest tuleneva kahju hüvitamiseks. Seega, kuigi selle tasu kindlaksmääramine ja sissenõudmine on reguleeritud seadusega, ei saa nende süsteemi majanduslikust vaatepunktist, mida ma allpool täpsustan [14], samastada sellega, mida Euroopa Kohus analüüsis kohtuotsuses SAWP.

39. Neil asjaoludel teen Euroopa Kohtule ettepaneku lähtuda sellest kohtuotsusest üksnes meetodi osas, mille abil analüüsitakse autoriõiguste omajate ja lõppkasutaja vahelisi erinevaid tehinguid sellise äriühingu vahendusel, kelle ülesanne on koguda litsentsitasu ja jaotada saadud litsentsitasud autorite vahel.

40. Seega tuleb seoses mõistega „teenuste osutamine“ esiteks silmas pidada, et käibemaksudirektiivi artikli 24 lõikes 1 on see mõiste määratletud vastandina mõistele „kaubatarne“. [15]

41. Teiseks – nagu täpsustas ka Euroopa Kohus kohtuotsuses SAWP – tuleb enne küsimust, kas teenuste osutamine võib seisneda immateriaalse vara võõrandamises, hinnata, kas selline tehing on tehtud tasu eest. Käibemaksudirektiivi artikli 2 lõike 1 punkti c kohaselt peab nimelt teenus selleks, et see kuuluks selle direktiivi kohaldamisalasse, igal juhul olema osutatud tasu eest [16]. Sellega seoses on Euroopa Kohus selgitanud, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on teenus osutatud tasu eest käibemaksudirektiivi tähenduses vaid juhul, kui teenuse osutaja ja teenuse saaja vahel on õigussuhe, millega seotud toimingud on vastastikused, ja teenuse osutaja saadav vastutasu vastab majanduslikult väärtuselt teenuse saajale osutatavale teenusele. [17] Euroopa Kohus on leidnud, et nii on see üksnes juhul, kui osutatud teenuse ja selle eest makstava tasu vahel on otsene seos, kuna makstud summad kujutavad endast tegelikku tasu individualiseeritava teenuse eest, mida osutati sellise õigussuhte raames. [18]

42. Kolmandaks on „[k]äibemaksudirektiivi artikli 25 näitlikus loetelus […] kolm erinevat tehingut, mida võib pidada teenuste osutamiseks, nende hulgas punktis a immateriaalse vara võõrandamise tehing“. [19]

11 Vt kohtuotsus SAWP (punkt 28).

12 Vt kohtuotsus SAWP (punktid 29 ja 30).

13 Kohtuotsus SAWP (punkt 30).

14 Vt käesoleva ettepaneku punktid 45–47.

15 Vt kohtuotsus SAWP (punkt 20).

16 Vt kohtuotsus SAWP (punkt 24).

17 Vt kohtuotsus SAWP (punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika) ja 3. juuli 2019. aasta kohtuotsus UniCredit Leasing (C-242/18, EU:C:2019:558, punkt 69 ja seal viidatud kohtupraktika).

18 Vt kohtuotsus SAWP (punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).

19 Kohtuotsus SAWP (punkt 22).

43. Käesoleval juhul on selge, et põhikohtuasjas käsitletav tehing ei ole kaubatarne käibemaksudirektiivi artikli 14 lõike 1 tähenduses.

44. Mis puudutab õigussuhet õiguste omaja ja lõppkasutaja vahel, siis tundub mulle tulenevat Rumeenia õigusest, et autoriõiguste omajat võib määratleda „teenuse osutajana“, hoolimata vahendaja sekkumisest, ning et see autoriõiguse omaja saab vastutasu Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika tähenduses [20]. Seega võib sellest järeldada, et tegemist on vastastikuse teenusega autoriõiguste omaja, kes teeb oma teose kasutajale kättesaadavaks, ja isiku vahel, kes maksab talle litsentsitasu selle avalikkusele esitamise eest.

45. Eelotsusetaotluse esitanud kohus on nimelt täpsustanud, et autoriõiguste omajatel ei ole õigust loovutada oma varalisi õigusi organisatsioonidele, kes on kohustatud nende õiguste omajate eest teostama kollektiivselt muusikateoste üldsusele edastamise õigusi. Ta lisas, et enne kaitstud muusikateoste repertuaari kasutamist peavad kasutajad taotlema tasu eest kirjaliku lihtlitsentsi vormis luba. [21]

46. Lisaks on eelotsusetaotluse esitanud kohus märkinud, et autoriõiguste omajate varalised õigused määratakse kindlaks „metoodika“ alusel, mille räägivad kasutajatega läbi [22] nende õiguste kollektiivse teostamisega tegelevad organisatsioonid [23], ning litsentsitasusid kogutakse ja jaotatakse õiguste omajate vahel vastavalt kollektiivse esindamise organisatsiooni liikmete otsustele [24]. Isegi kui need otsused tehakse seadusega etteantud raamides, on saadud litsentsitasud vastavuses osutatud teenusega proportsiooni või protsendimäära näol, nagu märgivad Rumeenia valitsus ja komisjon Euroopa Kohtule esitatud seisukohtades [25].

47. Minu arvates tuleneb sellest, et autoriõiguste omaja saab tegelikku vastutasu oma teose üldsusele suunamise loa eest, mille ta annab seda taotlenud lõppkasutajale, kusjuures ei ole oluline, et kollektiivse esindamise organisatsioon sekkub autori eest, kes ei kuulu tema liikmete hulka.

48. Leian samuti, et hüvitise kollektiivne haldamine ja selle kvalifitseerimine seadusjärgseks kohustuseks ei sea kahtluse alla asjaolu, et autor saab hüvitist, mis vastab tema teose kasutamisele, millega ta nõustus.

49. Mis puudutab küsimust, kas põhikohtuasjas arutusel oleva tehingu saab kvalifitseerida „immateriaalse vara võõrandamiseks“ käibemaksudirektiivi artikli 25 punkti a tähenduses, siis tuleb märkida, et kuigi sama küsimus esitati kohtuasjas, milles tehti kohtuotsus SAWP, leidis Euroopa Kohus, et seda ei ole vaja analüüsida, kuna tolles kohtuasjas kõne all olev tehing ei olnud tehtud tasu eest direktiivi artikli 2 lõike 1 punkti c tähenduses. [26]

50. Euroopa Kohus märkis siiski, et käibemaksudirektiivi artiklis 25 on näitlikult loetletud kolm erinevat tehingut, mida võib pidada teenuste osutamiseks, sh punktis a tehing, mis seisneb immateriaalse vara võõrandamises. [27]

20 Vt selle kohta käesoleva ettepaneku punkt 41.

21 Selles osas erineb põhikohtuasi, mis puudutab muusikateoste üldsusele suunamist, ka kohtuasjast, milles tehti 3. märtsi 1994. aasta kohtuotsus Tolsma (C-16/93, EU:C:1994:80) ning mis puudutas analoogset tegevust, nimelt muusika mängimist avalikel teedel. Lisaks ei olnud mingit hüvitist ette nähtud (vt selle kohtuotsuse punktid 18–20).

22 Vt litsentsitasude arvutamise viiside näitena eelkõige 11. detsembri 2008. aasta kohtuotsus Kanal 5 ja TV 4 (C-52/07, EU:C:2008:703, punktid 37–40), mis käsitleb litsentsitasusid, mis varieeruvad olenevalt televisiooniettevõtjate tuludest ja televisiooni kaudu edastatud muusika mahust.

23 Toimiku materjalidest nähtub, et kollektiivse esindamise organisatsioon ei vastuta mitte üksnes autorite tasustamise eest, vaid ka muude selle liikmete õiguste eest. Vt autoriõiguse seaduse artikli 125 lõige 2.

24 Vt autoriõiguse seaduse artikli 134 lõike 2 punkt a.

25 Komisjon viitas autoriõiguse seaduse artikli 131^1 lõikele 2.

26 Vt kohtuotsus SAWP (punktid 31 ja 32).

27 Vt kohtuotsus SAWP (punkt 22).

51. Seega võib asuda seisukohale, et käibemaksuga maksustamise valdkonnas on teenuste osutamise kvalifitseerimine käibemaksudirektiivi artiklit 25 arvestades kõrvalise tähtsusega võrreldes artikli 2 lõike 1 punktis c nõutuga.

52. Kuna Euroopa Kohus lisas kohtuotsuse SAWP punktis 32 siiski väljendi „kui eeldada, et reprodutseerimisõiguse valdajad võiksid […] võõrandada immateriaalset vara selle direktiivi artikli 25 punkti a tähenduses“, leian siiski, et on kohane kõrvaldada kahtlused selle sätte tõlgendamise osas ja täpsustada, et põhikohtuasjas kõne all oleva tehingu puhul on selle eesmärk maksustada sellise teenuse osutamist, mis seisneb käibemaksudirektiivi artikli 25 punktis a nimetatud „immateriaalse vara võõrandamises“.

53. Esiteks võib teha võrdluse käibemaksudirektiivi artikli 59 punktiga a[28], mis hõlmab „autoriõiguste võõrandamist ja kasutada andmist“ teenuste kategoorias maksustatava teenuse osutamise koha kindlaksmääramise jaoks.

54. Teiseks võib väita, et 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsuses komisjon *vs.* Austria[29] eristas Euroopa Kohus käibemaksuga maksustamisel ühelt poolt muu kui maalikunsti- ja graafikateose ja skulptuurteose jätkuvast kasutamise õigusest tulenevat tasu ja teiselt poolt edasimüümise eest makstavat tasu.[30]

55. Sellega seoses leidis Euroopa Kohus, et muu kui maalikunsti- ja graafikateose ja skulptuurteose jätkuvast kasutamise õigusest tulenev tasu on käibemaksuga maksustatav põhjusel, et nende eest saadav tasu on autoritele hüvitis osutatud tasulise teenuse eest käibemaksudirektiivi artikli 2 lõike 1 tähenduses, mis vastab nende teoste korduvale kättesaadavaks tegemisele.[31]

56. Nii on Euroopa Kohus analüüsinud loometeose kasutamise õigust kui varalist ainuõigust, mida võib korduvalt üle anda. Seetõttu jagan Poola valitsuse seisukohta, et mõiste „immateriaalse vara võõrandamine“ hõlmab intellektuaalomandiga seotud tehinguid, millega antakse üle immateriaalse vara kasutamise õigus, näiteks litsentsimisega seotud tehingud.

57. Kõiki neid asjaolusid arvestades teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata esimesele eelotsuse küsimusele, et käibemaksudirektiivi artikli 2 lõike 1 punkti c ja artikli 25 punkti a tuleb tõlgendada nii, et muusikateoste autoriõiguste omajad osutavad teenuseid, mis seisnevad immateriaalse vara võõrandamises lõppkasutajale, käesoleval juhul etenduste korraldajatele, kellel on lubatud need teosed üldsusele suunata, kuigi selle õiguse eest vastutasuna makstavat litsentsitasu kogub enda nimel kollektiivse esindamise organisatsioon.

58. Esimesele küsimusele antud vastust arvestades tuleb analüüsida eelotsusetaotluse esitanud kohtu teist küsimust.

B. Teine eelotsuse küsimus

59. Teise eelotsuse küsimuse sihiks on määratleda käibemaksuga maksustamise seisukohast õigussuhted UCMR – ADA ja ühelt poolt muusikateoste üldsusele suunamise õiguste kasutajate ning teiselt poolt nende õiguste omajate, kes osutavad teenuseid tema vahendusel, vahel.

28 Nõukogu 12. veebruari 2008. aasta direktiiviga 2008/8/EÜ (ELT 2008, L 44, lk 11) muudetud redaktsioonis.

29 C-51/18, EU:C:2018:1035.

30 Vt selle kohtuotsuse punktid 36, 52 ja 56.

31 Vt 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Austria (C-51/18, EU:C:2018:1035, punkt 54, mida tuleb võrrelda punktidega 56 ja 57).

60. Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib sisuliselt käibemaksudirektiivi artikli 28 tõlgendamise kohta seoses Euroopa Kohtu praktikas määratletud kriteeriumidega ning tagajärgede kohta, mis puudutab arvete esitamist tulenevalt kollektiivse esindamise organisatsiooni osutatava teenuse laadist, mida iseloomustavad esiteks tasu sissenõudmine autorite eest, kellest mõni ei ole talle oma õiguste kollektiivseks teostamiseks volitust andnud, ja teiseks kohustused, mis on seaduses selle tegevuse teostamiseks ette nähtud.

61. Erieeskirjade kohaldamine teenustele, mida osutab komisjonär, kes osaleb käibemaksudirektiivi artiklis 28 nimetatud teenuste osutamises, eeldab, et see komisjonär oleks käibemaksukohustuslane ja et ta tegutseks enda nimel, kuid teise isiku eest.[32]

62. Lisaks tuleb rõhutada, et Euroopa Kohtu praktika kohaselt „loob see säte *hüpoteesi kahest identsest järjestikku osutatavast teenusest*“.[33]

63. Mis puudutab maksukohustuslase staatust, siis leian, et sarnaselt sellega, mida otsustas Euroopa Kohus 4. mai 2017. aasta kohtuotsuses komisjon *vs*. Luksemburg[34], võib tõdeda, et kollektiivse esindamise organisatsioon on autoritest, kelle eest ta tegutseb, eraldiseisev täielik maksukohustuslane, samuti on autorid maksukohustuslased. Järelikult tuleb kollektiivse esindamise organisatsiooni ja nende autorite vahelisi tehinguid pidada tehinguteks maksukohustuslaste vahel, mis kuuluvad käibemaksu kohaldamisalasse.[35]

64. Mis puudutab UCMR – ADA rolli, siis märgin esiteks, et esimeses eelotsuse küsimuses on täpsustatud, et „*kollektiivse esindamise organisatsioonid koguvad […] iseenda nimel*, kuid õiguste omajate eest litsentsitasu muusikateoste üldsusele suunamise eest“.[36]

65. Teiseks märkis eelotsusetaotluse esitanud kohus oma eelotsusetaotluses, et „*juhul, kui varalised õigused on õiguste omajatele määratud vastavalt meetoditele, mille kollektiivse esindamise organisatsioon on kokku leppinud kasutajatega*, hõlmab kollektiivse esindamise organisatsiooni poolt kasutajale antud lihtlitsents rahasumma, mille juriidiline isik saab *enda nimel, kuid varaliste õiguste omajate arvel*“.[37]

66. Kolmandaks rõhutas eelotsusetaotluse esitanud kohus, et muusikateoste autoril on varaline õigus lubada või keelata teoste otseselt või kaudselt üldsusele suunamist ning seda õigust ei saa kollektiivse esindamise organisatsioonile üle anda.

67. Järelikult, nagu Euroopa Kohus leidis kohtuasjas Henfling jt[38], kuigi eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on eelkõige välja selgitada, mis laadi on asjaomase ettevõtja lepingulised kohustused oma klientide ees, nõuab ühise käibemaksusüsteemi nõuetekohane toimimine sellelt kohtult siiski *konkreetset kontrolli, mis võimaldab kindlaks teha, kas juhtumi kõiki asjaolusid arvestades* tegutses see ettevõtja teenuste osutamisel tegelikult enda nimel.[39]

32 Vt kohtuotsus Henfling jt (punkt 38), kus selgitatakse komisjonäri ja esindaja tegevuse erinevust. Viimane tegutseb *teise isiku nimel ja arvel*.

33 Kohtuotsus Henfling jt (punkt 35). Kohtujuristi kursiiv. Vt ka käesoleva ettepaneku punkt 73.

34 C-274/15, EU:C:2017:333.

35 Vt selle kohtuotsuse punkt 82.

36 Kohtujuristi kursiiv.

37 Kohtujuristi kursiiv. Vt võrdluseks 3. mai 2012. aasta kohtuotsus Lebara (C-520/10, EU:C:2012:264, punktid 29 ja 38), mis käsitleb seda, kuidas turustaja müüb kõnekaarte edasi enda nimel ja arvel.

38 Minu analüüsist järeldub, et tegemist on ainsa kohtuotsusega, mida saab põhikohtuasjaga võrrelda.

39 Vt kohtuotsus Henfling jt (punktid 40 ja 42).

68. Käesoleval juhul peaks eelotsusetaotluse esitanud kohus seega kontrollima, millistel konkreetsetel tingimustel tegutses kollektiivse esindamise organisatsioon kas liikme eest või isiku eest, kes ei ole liige, kuna sellist vahetegemist tema sekkumist reguleeriv seadus ette ei näe. Sellega seoses järeldan ma kirjalikest vastustest Euroopa Kohtu esitatud küsimustele, et ei saa samastada tsiviilõiguslikku volitust ja mõnede autorite antud käsundit autoriõiguse seaduse tähenduses[40]. Kuigi viimane toob kaasa kollektiivse esindamise organisatsiooni liikmelisuse, ei ole sellel tähendust kollektiivse esindamise organisatsiooni ja lõppkasutaja vahelistes suhetes seoses autoriõiguse omajatele litsentsitasude kogumisega vastutasuna muusikateoste kasutamise eest nende üldsusele suunamiseks.

69. Seetõttu võib eelotsusetaotluse esitanud kohtule tarviliku vastuse andmiseks anda Euroopa Kohtu käsutuses olevast teabest tuletatud juhiseid[41], võttes arvesse erinevaid kriteeriume, sealhulgas neid, mille Euroopa Kohus loetles kohtuotsuses Henfling jt.[42]

70. Nii võib arvesse võtta kollektiivse esindamise organisatsiooni nimetuse märkimist dokumentides, mis esitati kasutajatele teoste üldsusele suunamiseks vajaliku litsentsi väljastamisel, ning seda, et nad on vastavalt litsentsi kasutamise tingimustele aktsepteerinud kollektiivse esindamise organisatsiooni eeskirja.

71. Omalt poolt leian, et Euroopa Kohtule edastatud teave kinnitab, et muusikateoste kasutajatelt nende litsentside eest autoriõiguste omajatele võlgnetavate litsentsitasude kogumisel ei tegutse UCMR – ADA autoriõiguste omajate esindajana, olenemata sellest, kas nad on selle kollektiivse esindamise organisatsiooni liikmed või mitte, vaid enda nimel õiguste omajate eest.

72. Kuna minu arvates on käibemaksudirektiivi artikli 28 kohaldamise tingimused täidetud, tuleb täpsustada sellest tulenevaid tagajärgi, viidates põhimõtetele, mida Euroopa Kohus kordas eelkõige 4. mai 2017. aasta kohtuotsuses komisjon *vs.* Luksemburg.[43]

73. Seega, esiteks on Euroopa Kohus otsustanud, et käibemaksudirektiivi artikliga 28 loodud kahe järjestikku osutatava identse teenuse õigusliku fiktsiooni alusel „on ettevõtja, kes osaleb teenuste osutamises ja kelle puhul on tegemist agendiga, kõigepealt saanud kõnealuseid teenuseid ettevõtjalt, kelle arvel ta tegutseb, ehk käsundiandjalt, enne kui ta seejärel isiklikult osutab neid teenuseid kliendile“.[44] Teiseks leidis Euroopa Kohus, et „[k]una direktiivi 2006/112 artikkel 28 kuulub selle direktiivi IV jakku „Maksustatavad tehingud“, kuuluvad kaks asjaomast teenust käibemaksu kohaldamisalasse. Seega, kui teenus, mille osutamises ettevõtja osaleb, on käibemaksuga maksustatav, siis kuulub käibemaksu kohaldamisalasse ka õigussuhe selle ettevõtja ja ettevõtja vahel, kelle arvel esimene tegutseb“.[45]

74. Näitena võib täpsustada, et „olukorras, kus ühe ettevõtja tegevusala on kihlvedude sõlmimine ja teine ettevõtja osaleb kihlvedude sõlmimisel enda nimel, kuid esimesena nimetatud ettevõtja eest“[46], on Euroopa Kohus otsustanud, et „õigussuhe ei teki mitte vahetult panuse tegija ja selle ettevõtja vahel, kelle eest kihlveo sõlminud ettevõtja tegutseb, vaid ühelt poolt kihlveo sõlminud ettevõtja ja panuse tegija vahel ning teiselt poolt viimati nimetatud ettevõtja ja esimesena nimetatud ettevõtja vahel“.[47] Kuid nende vastavad rollid teenuse osutajana ja tellijana on käibemaksuga maksustamisel vahetatud[48].

40 Vt eelkõige autoriõiguse seaduse artikli 125 lõige 2, millele on viidatud käesoleva ettepaneku punktis 15.

41 Võrdle kohtuotsusega Henfling jt (punkt 41).

42 Vt selle kohtuotsuse punkt 43.

43 C-274/15, EU:C:2017:333.

44 4. mai 2017. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Luksemburg (C-274/15, EU:C:2017:333, punkt 86 ja seal viidatud kohtupraktika).

45 4. mai 2017. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Luksemburg (C-274/15, EU:C:2017:333, punkt 87 ja seal viidatud kohtupraktika). Vt ka 19. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Amărăşti Land Investment (C-707/18, EU:C:2019:1136, punkt 38).

46 Kohtuotsus Henfling jt (punkt 27).

47 Kohtuotsus Henfling jt (punkt 33).

48 Vt kohtuotsus Henfling jt (punkt 35).

75. Mis puudutab sellise tõlgenduse konkreetseid tagajärgi, mida eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib, siis jagan ma kokkulangevaid seisukohti, mille on Euroopa Kohtule esitanud huvitatud isikud, et kollektiivse esindamise organisatsioon saab lõppkasutajalt summasid, mis vastavad puudutatud autori litsentsitasule ning tema komisjonitasule [49], koos käibemaksuga. Kuna see organisatsioon tegutseb enda nimel, on käibemaksuga maksustatavaks väärtuseks minu arvates vastavalt käibemaksudirektiivi artiklis 73 sätestatud üldpõhimõttele kõik lõppkasutajalt autoriõiguste võõrandamise [50] eest saadud summad ilma käibemaksuta. Nagu täpsustavad Rumeenia ja Poola valitsus, peab kollektiivse esindamise organisatsioon muusikateoste kasutamise eest makstava litsentsitasu sissenõudmiseks koostama etenduste korraldajale arve enda nimel.

76. Mis puudutab autorit, kes sai kollektiivse esindamise organisatsioonilt lõppkasutaja poolt makstud summa osas, mis vastab üksnes litsentsitasule pärast sellele organisatsioonile maksmisele kuuluva komisjonitasu mahaarvamist koos käibemaksuga, siis on tema minu arvates sellel alusel ilma käibemaksuta maksustatav. Nagu märgivad Rumeenia ja Poola valitsus ning komisjon oma kirjalikes seisukohtades, peaks see praktikas väljenduma autori poolt kollektiivse esindamise organisatsioonile arve esitamises, mis puudutab saadud litsentsitasu [51] ja sellelt tasumisele kuuluvat käibemaksu.

77. See osa käibemaksust tuleb nimelt vastavalt käibemaksudirektiivi artiklile 168 maha arvata kollektiivse esindamise organisatsiooni maksustatavast summast. Seega peab see organisatsioon tasuma üksnes summa, mis vastab käibemaksu osale, mille autor peab tasuma oma komisjonitasult.

78. Olen siiski arvamusel, et autoriõiguste kollektiivse esindamise organisatsioon ei peaks selle komisjonitasu kohta arvet esitama, kuna seda ei maksustata käibemaksudirektiivi artikli 28 alusel loodud fiktsiooni tõttu.

79. Neil asjaoludel on neutraalse maksustamise põhimõte, mis on käibemaksu valdkonnas oluline, minu arvates täielikult täidetud, kuna seda maksu tasub lõppkasutaja [52], kes tasus selle kogu tehingu pealt kollektiivse esindamise organisatsioonile, ning kuna käibemaksu kannavad vastavalt edasi see organisatsioon ja autor.

80. Vastupidisel juhul, see tähendab juhul, kui kollektiivse esindamise organisatsioon tegutseb autoriõiguste omajate nimel, oleks selle organisatsiooni puhul maksustatavaks väärtuseks üksnes vahendusteenuse eest saadud summa.

81. Niisugusel juhul on nimelt tegemist maksustatava tehinguga nagu igasugune teenuste osutamine vastavalt käibemaksudirektiivi artikli 2 lõike 1 punktile c. Autoriõiguste omaja peab seega kandma üle käibemaksu, mille kollektiivse esindamise organisatsioon on kogunud lõppkasutajalt. Ta arvab maha käibemaksu, mis tuleb tasuda sellele organisatsioonile vahendusteenuse eest, mille kohta viimane oli arve esitanud.

82. Kõiki neid asjaolusid arvestades näib mulle, et eelotsusetaotluse esitanud kohtule saab vastata, et käibemaksudirektiivi artiklit 28 tuleb tõlgendada nii, et kui kollektiivse esindamise organisatsioon osaleb enda nimel, kuid muusikateoste autoriõiguste omajate arvel sellise litsentsitasu kogumises, mida peab neile maksma vastutasuna loa eest kasutada nende vastavaid teoseid avalikkuses, siis loetakse, et need õiguste omajad osutavad seda teenust kollektiivse esindamise organisatsioonile ja viimane osutab

49 Tegemist on komisjonitasuga, mida tuleb maksta litsentsitasu kogumisel selle summalt. Vt autoriõiguse seaduse artikli 134 lõike 2 punktid b ja e, millele on viidatud käesoleva ettepaneku punktis 20. Vt selle kohta 24. novembri 2011. aasta kohtuotsus Circul Globus Bucureşti (C-283/10, EU:C:2011:772, punkt 20).

50 Täpsustan, et väljend „õiguste võõrandamine“ hõlmab sellisel juhul tehinguid kaitstud esindamisõiguse kasutamise raames.

51 Vt joonealust märkust 49.

52 Vt eelkõige 3. mai 2012. aasta kohtuotsus Lebara (C-520/10, EU:C:2012:264, punktid 23–25).

sama teenuse lõppkasutajale. Sellisel juhul koostab kollektiivse esindamise organisatsioon lõppkasutajale enda nimel arved, milles on ära toodud kõik viimaselt saadud summad koos käibemaksuga. Autoriõiguse omajad peaksid väljastama selle maksu mahaarvamiseks kollektiivse esindamise organisatsioonile litsentsitasu alusel arveid osutatud teenuse kohta koos käibemaksuga.

V. Ettepanek

83. Eespool toodud kaalutlusi arvesse võttes teen ettepaneku vastata Înalta Curte de Casație și Justiție (Rumeenia kõrgeim kassatsioonikohus) esitatud eelotsuse küsimustele järgmiselt:

1. Nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi, artikli 2 lõike 1 punkti c ja artikli 25 punkti a tuleb tõlgendada nii, et muusikateoste autoriõiguste omajad osutavad teenuseid, mis seisnevad immateriaalse vara võõrandamises lõppkasutajale, käesoleval juhul etenduste korraldajatele, kellel on lubatud need teosed üldsusele suunata, kuigi selle õiguse eest vastutasuna makstavat litsentsitasu kogub enda nimel kollektiivse esindamise organisatsioon.

2. Direktiivi 2006/112 artiklit 28 tuleb tõlgendada nii, et kui kollektiivse esindamise organisatsioon osaleb enda nimel, kuid muusikateoste autoriõiguste omajate arvel sellise litsentsitasu kogumises, mida neil on õigus saada vastutasuna loa eest kasutada nende vastavaid teoseid avalikkuses, siis loetakse, et need õiguste omajad osutavad seda teenust kollektiivse esindamise organisatsioonile ja viimane osutab sama teenuse lõppkasutajale. Sellisel juhul koostab kollektiivse esindamise organisatsioon lõppkasutajale enda nimel arved, milles on ära toodud kõik viimaselt saadud summad koos käibemaksuga. Autoriõiguse omajad peaksid väljastama selle maksu mahaarvamiseks kollektiivse esindamise organisatsioonile litsentsitasu alusel arveid osutatud teenuse kohta koos käibemaksuga.